T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/492
KARAR NO : 2019/571
KARAR TR : 30/09/2019

ÖZET: Davacının Suriye vatandaşı babadan dünyaya geldiğini iddia ettiği çocukları ile kendisi arasında DNA incelemesi sonucu soybağı kurulmasıistemiyle açtığı davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacı : H. A.
Vekili : Av. M. E.
Davalı : Diyarbakır Adliyesi Nüfus Temsiciliği

O L A Y :Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan müvekkilinin Suriye Arap Cumhuriyeti vatandaşı olan M. O.'den olan müşterek çocukları F., N., M., A., L. ve Sının Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına alınması ile nüfusa kaydı için idareye yaptıkları başvuruya, "5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanmasına ilişkin Yönetmeliğin 63'ncü maddesi uyarınca tıbbi rapora dayanılarak yetkili Türk Mahkemelerinden belirttiğiniz ailenin mensubu ve aynı şahıs olduğunuza dair tespit kararının alınması" gerektiği şeklinde cevap verilmesi üzerine DNA incelemesi yaptırılarak adı geçenlerin müvekkilinin çocukları olduğunun tespiti istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

BİSMİL ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 09.02.2018 gün ve E:2017/316, K:2018/216 sayılı dosyada "Dava nüfus kayıtlarının düzeltilmesi talebidir. Toplanan deliller, tarafların beyanları ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; davaya bakma görevinin Diyarbakır İdare Mahkemeleri olduğu anlaşıldığı" gerekçesiyle verdiği görevsizlik kararı istinaf edilmeksizin 11/05/2018 tarihinde kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez aynı taleple idari yargı yerinde dava açmıştır.

DİYARBAKIR 1. İDARE MAHKEMESİ: 27.06.2019 gün ve E:2019/942 sayılı kararı ile "...Dosyanın incelenmesinden; Türk vatandaşı olan davacının 01.01.1942 doğumlu olduğu, Diyarbakır, Bismil İlçesine nüfusa kayıtlı olduğu, Suriye Arap Cumhuriyeti'nin Haseki Vilayeti, Derbasiye ilçesine yerleştiği, 1964 yılında Suriye Arap Cumhuriyeti vatandaşı olan Muhammet Osi ile evlendiği, bu evliliğinden Feryal, Nevruz, Murat, Abdulaziz, Lokman ve Silva olmak üzere 6 çocukları olduğu, anılan çocuklarının Türk Vatandaşlığına alınması yönünde 12.12.2016 tarih ve 84956 sayılı dilekçeyle başvuruda bulunduğu, anılan başvurusunun Diyarbakır Valiliği İl Nüfus ve Vatandaşlık Müdürlüğü'nün 04.01.2017 tarih ve 190 sayılı yazısıyla reddedildiği, bunun üzerine Diyarbakır Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açtığı, açılan davanın Diyarbakır 7.Asliye Hukuk Mahkemesi E:017/850 K:2017/47 yetkisizlik kararı ile yetkili Bismil Asliye Hukuk Mahkemesine gönderildiği, Bismil Asliye Hukuk Mahkemesi E:2017/316, K:2018/216 sayılı kararıyla görevli ve yetkili mahkemenin Diyarbakır İdare Mahkemeleri olduğuna karar verildiği, karar uyarınca dava Vekili'nin 28/03/2019 tarihli dilekçesiyle dava dosyasının Diyarbakır İdare Mahkemelerine gönderildiği, Diyarbakır 1. İdare Mahkemesi'nin E:2019/608, K:2019/957 sayılı ilamıyla dava dilekçesinin reddine karar verildiği, akabinde dilekçenin yenilenerek Mahkememizin 2019/608 Esasına kayden bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde, idari dava türleri; "idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları ve tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar" olarak tanımlanmış, aynı Kanunun 15/1-a maddesinde idari yargının görev alanına girmeyip adli görev alanına giren davaların reddedileceği hükme bağlanmıştır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun "Genel olarak soybağının kurulması" başlıklı 282. maddesinde, "Çocuk ile ana arasında soybağı doğumla kurulur. Çocuk ile baba arasında soybağı, ana ile evlilik, tanıma veya hâkim hükmüyle kurulur. Soybağı ayrıca evlât edinme yoluyla da kurulur." hükmü, "Yetki" başlıklı 283. maddesinde, "Soybağına ilişkin davalarda, aşağıdaki kurallar saklı kalmak kaydıyla Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu uygulanır. Hâkim maddî olguları re 'sen araştırır ve kanıtları serbestçe takdir eder. Taraflar ve üçüncü kişiler, soybağının belirlenmesinde zorunlu olan ve sağlıkları yönünden tehlike yaratmayan araştırma ve incelemelere rıza göstermekle yükümlüdürler. Davalı, hâkimin öngördüğü araştırma ve incelemeye rıza göstermezse, hâkim, durum ve koşullara göre bundan beklenen sonucu, onun aleyhine doğmuş sayabilir." hükmü yer almaktadır.

Uyuşmazlıkta, davacı tarafından Suriye Arap Cumhuriyeti vatandaşı olan eşi Muhammet Osi'den olma müşterek çocukları Feryal, Nevruz, Murat, Abdulaziz, Lokman ve Silva'nın kendisi ile soybağının kurulması ve bu suretle Türk

vatandaşlığının tespitine ilişkin olduğu, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununa göre soybağı, nüfus ve vatandaşlık işlerinden Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün sorumlu olduğu, 5490 sayılı Kanundan doğan uyuşmazlıkların yukarıda değinilen mevzuat uyarınca görüm ve çözümünde Adli Yargı mahkemelerinin görevli olduğu sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.

Bu durumda; davacının gerek, davalı idareye yaptığı başvurusunun, gerekse yukarıda anılan mahkemelere yönelik talep, beyan ve dilekçeleri ile mahkememizde görülen dava dosyasındaki istem ve dilekçelerden, bakılan davayı açmaktaki amacının anılan kişilerin çocukları olduğunun nüfustaki hanesine kaydedilmek suretiyle soybağının tespitine ilişkin olduğu dolayısıyla yukarıda anılan 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 283.maddesi uyarınca özel hukuk hükümlerine göre adli yargı kolunda bulunan mahkemelerce çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle; mahkememizin görevsizliğine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyasının, Bismil Asliye Hukuk Mahkemesi'ne ait E:2017/316 sayılı dava dosyası ile birlikte, Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vererek, 09/07/2019 gün, 2019/942 esas no'lu üst yazı ile Mahkememize başvurmuş, başvuru 16/07/2019 tarihinde kayıt altına alınmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Başkan Hicabi DURSUN, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 30/09/2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME :

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ve Danıştay Savcısı Yakup BAL'ınadli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının Suriye vatandaşı babadan dünyaya geldiğini iddia ettiği çocukları ile kendisi arasında DNA incelemesi sonucu soybağı kurulması istemiyle açılmıştır.

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun;

"Türk vatandaşlığını kazananlar" başlıklı 20. maddesi: "Kanun gereğince Türk vatandaşlığını kazananlar yetkili makam veya kurulların kararı üzerine düzenlenecek formlara uygun olarak aile kütüğüne tescil edilirler"

5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun;

"Türk vatandaşlığının kazanılması halleri" başlıklı 5. maddesi: "Türk vatandaşlığı, doğumla veya sonradan kazanılır"

"Soybağı" başlıklı 7. maddesi: "...Türk vatandaşı ana ve yabancı babadan evlilik birliği dışında doğan çocuk Türk vatandaşıdır"

"Sonradan kazanılan vatandaşlık" başlıklı 9. maddesi: "Sonradan kazanılan Türk vatandaşlığı, yetkili makam kararı veya evlat edinilme ya da seçme hakkının kullanılması ile gerçekleşir"

"Vatandaşlık işlemlerinde müracaat makamı ve usul" başlıklı 37. maddesi: "Türk vatandaşlığının kazanılması ve kaybına ilişkin başvurular yurt içinde ikamet edilen yer valiliğine, yurt dışında ise dış temsilciliklere bizzat veya bu hakkın kullanılmasına ilişkin vekâletname ile yapılır"

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun;

"Genel olarak soybağının kurulması" başlıklı 282. maddesi: "Çocuk ile ana arasında soybağı doğumla kurulur"

"Yetki" başlıklı 283. maddesi: "Soybağına ilişkin davalar taraflardan birinin davaveya doğum sırasındaki yerleşim yeri mahkemesinde açılır"

"Yargılama Usulü" başlıklı 284. maddesi: "Soybağına ilişkin davalarda, aşağıdaki kurallar saklı kalmak kaydıyla Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu uygulanır:

1. Hâkim maddî olguları re'sen araştırır ve kanıtları serbestçe takdir eder.

2. Taraflar ve üçüncü kişiler, soybağının belirlenmesinde zorunlu olan ve sağlıkları yönünden tehlike yaratmayan araştırma ve incelemelere rıza göstermekle yükümlüdürler.

Hükümlerini içermektedir.

Dava dosyalarının incelenmesinden; Diyarbakır, Bismil İlçesine nüfusa kayıtlı 1942 doğumlu Türk vatandaşı davacının,1964 yılında Suriye Arap Cumhuriyeti vatandaşı olan Muhammet Osi ile evlenerek, Suriye Arap Cumhuriyeti'nin Haseki Vilayeti, Derbasiye ilçesine yerleştiği, evliliğinden Feryal, Nevruz, Murat, Abdulaziz, Lokman ve Silva olmak üzere 6 çocukları olduğu, anılan çocuklarının Türk Vatandaşlığına alınması yönündeki başvurusuna "tıbbi rapora dayanılarak yetkili Türk Mahkemelerinden tespit kararının alınması" gerektiği şeklinde cevap verilmesi üzerine görev uyuşmazlığına konu davaların açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat ve dava dosyaları içeriğine göre ortada iptale konu olabilecek sonuç doğuran bir idari işlem bulunmadığı, davacının talebinin Suriye Arap Cumhuriyeti vatandaşı olan eşi Muhammet Osi'den olma müşterek çocukları Feryal, Nevruz, Murat, Abdulaziz, Lokman ve Silva' nın kendisinin çocukları olduğunun tespitine ve bu suretle Türk vatandaşlığına alınmasına ilişkin olduğu, uyuşmazlığın değinilen mevzuat uyarınca görüm ve çözümünde Adli Yargı mahkemelerinin görevli olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden Diyarbakır 1. İdare Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile Bismil Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 09.02.2018 gün ve E:2017/316, K:2018/216 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, Diyarbakır 1. İdare Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Bismil Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 09.02.2018 gün ve E:2017/316, K:2018/216 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA 30/09/2019 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN